

A Régiók Bizottsága véleménye – Internetpolitika és internetirányítás

(2015/C 019/14)

Előadó	Odeta Žerlauskienė (LT/ALDE), Skuodas körzeti tanácsának tagja
Referenciaszöveg	A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Internetpolitika és internetirányítás: Európa szerepe az internetirányítás jövőjének alakításában COM(2014) 72 final

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

1. felhívja a figyelmet arra, hogy globális információs térként az internet mára a társadalom szerves részévé, illetve olyan közjővé vált, melynek megfelelő működése nemzetközi közérdek;
2. üdvözli azokat az aktuális törekvéseket, melyeknek céljuk, hogy erősebb nemzetközi internetirányítás jöjjön létre. Külön üdvözli az annak idején az internet létrehozásában vezető szerepet játszó amerikai kormány arra irányuló lépéseit, hogy támogassák a globális és átfogó internetirányítás felé történő elmozdulást;
3. arra kéri az Európai Uniót, hogy aktívan vegyen részt a globális internetirányítás kialakítására szolgáló folyamatban, hogy ezzel is jó példát mutasson a felelősségteljes cselekvéssel kapcsolatban. Ennek kapcsán üdvözli az internetpolitikáról és internetirányításról szóló közleményben elindított európai bizottsági kezdeményezést, melynek célja, hogy tisztázza az Európai Unió szerepét az internetirányítással kapcsolatos világméretű politikában; továbbá üdvözli az Európai Bizottság elnöke, Jean-Claude Juncker által bejelentett célt, melynek értelmében digitális belső piacot és egységes digitális menetrendet kell kialakítani;

MILYEN ÉRTÉKEKET KÖVESSEN AZ INTERNETIRÁNYÍTÁS TERÜLETÉRE VONATKOZÓ POLITIKA?

4. hangsúlyozza, hogy az emberi együttélésre és az emberek közötti adatcserére épülő, technológiai alapú térként szolgáló internet fejlődése elválaszthatatlan azoktól az értékektől, amelyek döntő fontosságúak az emberek közötti kapcsolatok szempontjából. Ezért az Európai Uniónak az internet jobbá tételével kapcsolatos politikában játszott szerepét sem lehet függetleníteni a Közösség alapvető értékeitől;
5. ezért hangsúlyozza, hogy az internet jövőjével kapcsolatos európai megközelítésmódnak a szabadság, a nyitottság és a semlegesség elveiből kell kiindulnia;
6. hangsúlyozza, hogy a kulturális sokszínűség az Európai Unió egyik alapértéke⁽¹⁾, melynek megőrzésében és elősegítésében az internet fontos eszköznek tekinthető, ezért az internetirányítással kapcsolatos politikában olyan szerepet kell betöltenie, amely továbbra is figyelembe veszi, óvja és támogatja a kulturális és nyelvi sokféleséget;
7. üdvözli, hogy az Európai Bizottság szerint az internet kapcsán a többszereplős folyamatokat össze kell egyeztetni az alapértékekkel és az alábbi elvekkel: átláthatóság (részvételi lehetőség minden érintett számára), inkluzivitás és egyensúly (a felelősök kötelezése arra, hogy minden érdekelt szereplőnek biztosítsák a részvétel minden formáját) és elszámoltathatóság (kötelezővé tenni minden érintett számára, hogy rendszeresen beszámoljon saját tevékenységeiről)⁽²⁾;

⁽¹⁾ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 3. cikke.

⁽²⁾ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Internetpolitika és internetirányítás: Európa szerepe az internetirányítás jövőjének alakításában COM(2014) 72 final.

8. utal az azzal kapcsolatos vitára, hogy az internet-hozzáféréshez való jogot emberi jognak kell-e tekinteni; egyes országok – köztük uniós tagállamok – ezzel kapcsolatos döntéseire⁽³⁾; illetve azokra az ettől eltérő nézetekre, melyek szerint az internet csupán egy olyan technológiát jelent, amely megkönnyíti az alapjogok érvényesítését⁽⁴⁾; azt javasolja, hogy az internethasználathoz fűződő jogot nyilvánítsák elidegeníthetetlen szociális emberi jognak. Ennek megvalósításához lehetőségeiken belül a helyi önkormányzatok is hozzájárulhatnak;

9. emlékeztet arra, hogy semmiképp sem szabad szó szerint értelmezni az információs társadalomra vonatkozó 2005-ös tuniszi programban⁽⁵⁾ szereplő, az internet fejlesztésével kapcsolatos iránymutatásokat, amelyek szerint az internetirányításba be kell vonni a kormányokat, a magánszektor és a civil társadalmat (34. pont). Ezek ugyanis nemcsak a nemzeti kormányokra utalnak, hanem a polgárokhoz legközelebb álló kormányzati szintet, azaz a helyi és regionális önkormányzatokat is magukban foglalják;

10. utal arra, hogy az Európai Unió 28 tagállamának szubnacionális szintű kormányzati rétegeit képviselő több mint 100 000 helyi és regionális önkormányzat az internetpolitika fontos szereplője. Ezek az önkormányzatok nem csupán internetes tartalmakat hoznak létre, hanem arról is gondoskodnak, hogy jobb legyen az internethez való hozzáférés. Éppen ezért megfelelő lehetőségeket kellene biztosítani számukra, hogy nemzeti és európai szinten is közvetlenül beleszólhassanak abba, hogy milyen európai álláspontot kell kialakítani az internetirányítással foglalkozó politikát érintő globális kérdésekben;

11. hangsúlyozza, hogy az internetirányítással kapcsolatos uniós stratégia hatékony eszköznek bizonyulhat abban, hogy világszinten összességében vonzó képet fessünk az Európai Unióról, és úgy mutassuk be az EU-t, mint amely fontos szereplője az internetpolitika alakításának, és megkerülhetetlen tényező a példaként követendő politikai eljárásmodok nemzetközi normáinak meghatározásában;

AZ INTERNETIRÁNYÍTÁSRA VONATKOZÓ KÖZÖS MEGKÖZELÍTÉS

12. utal rá, hogy nincsenek nagy különbségek az internetirányítással kapcsolatos nemzetközi felfogások között (melyek a tuniszi programban, a NETmundial konferencia következtetéseiben⁽⁶⁾, az OECD nyilatkozatában és az információs társadalomról tartott nemzetközi csúcstalálkozó (WSIS) következtetéseiben⁽⁷⁾ olvashatók), ami azt mutatja, hogy az internetirányítás kérdésében egyetértés van kialakulóban a világon;

13. hangsúlyozza, hogy milyen aktuális a tuniszi programban szereplő, az internet jövőjével foglalkozó elmélet, amely a COMPACT betűszóval írható le, és amely szerint az internet a civil felelősségvállalás (*Civic responsibilities*) tere, egységes forrás, melyet többszereplős modell irányít (*One unfragmented resource governed via a Multistakeholder approach*) a demokrácia és az emberi jogok előmozdítása céljából (*to Promote democracy and human rights*) olyan szilárd műszaki architektúra (*sound Architecture*) alapján, mely elősegíti a bizalmat (*Confidence*), valamint lehetővé teszi az internet mögöttes infrastruktúrájának és az azt alkalmazó szolgáltatásoknak az átlátható irányítását (*Transparent governance*). Ebből a koncepcióból kellene kiindulni, amikor európai álláspontot fogalmazunk meg a kérdésről;

14. üdvözli, hogy az amerikai kormány elkötelezte magát a legfelső szintű tartományok (*top-level domains – ccTLD*) kiosztásának átalakítása mellett, az ICANN (*Internet Corporation for Assigned Names and Numbers*) és az IANA (*Internet Assigned Numbers Authority*) révén megvalósuló egyoldalú kiosztás elvéről áttérve egy partnerségre épülő modellre. Azt kéri, hogy a 2014 áprilisában az internetirányítás jövőjéről lezajlott globális, többszereplős konferencia következtetéseinek megfelelően maradéktalanul hajtsák végre ezt a kezdeményezést;

15. üdvözli, hogy az Európai Bizottság kezdeményezte egy globális platform, egy internetpolitikával foglalkozó megfigyelőközpont (*Global Internet Policy Observatory, GIPO*) létrehozását, amelynek feladata, hogy kapcsolatot tartson az összes érdekelt fél között, és az internetpolitika fejlesztésének és szabályozásának, illetve a technikai újítások koordinálásának globális online színterévé váljon;

⁽³⁾ Például a francia alkotmánybíróság 2009-ben alapjogként ismerte el az internethozzáféréshez való jogot. Alkotmányos szinten hasonló döntés született Görögországban is. Hasonló ítéletek, illetve politikai nyilatkozatok születtek többek között Costa Ricában, Észtországban, Finnországban, Spanyolországban és még az ENSZ szintjén is.

⁽⁴⁾ Így vélekedik többek között Vinton Cerf, az internet egyik atyja is: Vinton Cerf, „Internet Access Is Not a Human Right” [Az internet-hozzáférés nem emberi jog], <http://www.nytimes.com/2012/01/05/opinion/internet-access-is-not-a-human-right.html>

⁽⁵⁾ Tuniszi információs társadalmi menetrend: <http://itu.int/wsis/docs2/tunis/off/6rev1.html>

⁽⁶⁾ A 2014. április 24-én tartott többszereplős NETmundial konferencia nyilatkozata, <http://netmundial.br/wp-content/uploads/2014/04/NETmundial-Multistakeholder-Document.pdf>

⁽⁷⁾ Lásd: *Declaration of Principles. Building the Information Society: a global challenge in the new Millennium* [Elvi nyilatkozat. Az információs társadalom létrehozása: globális kihívás az új évezredben], <http://www.itu.int/wsis/docs/geneva/official/dop.html>

16. üdvözlí, hogy az Európai Bizottság szerint a jövöbeli GIPO-nak olyan globális közhasznú fórumként kell majd működni, ahol az egyes szereplők vagy érdekcsoportok nem tudják akarataukat ráeröltetni másokra. Az érdekelteket – elsősorban a helyi és regionális önkormányzatokat – pedig arra kéri, hogy vegyenek részt az internetirányítási kérdésekkel foglalkozó megfelelő konzultációs fórumokon;

17. hangsúlyozza, hogy az internet jövöjéről szóló viták során nem szabad kétségbe vonni a hálózatsemlégség alapelvét, bármivel is érveljenek az érintettek;

18. üdvözlí, hogy COM(2014) 72 számú közleményében az Európai Bizottság bejelenti, hogy elemezni fogják az egymásnak ellentmondó bírósági hatáskörökből és jogszabályokból adódó internetes kockázatokat, és kidolgoznak egy uniós szintű válaszmechanizmust;

AZ INTERNETIRÁNYÍTÁS TECHNIKAI OLDALA

19. azt kéri, hogy a továbbiakban is garantálják azokat a szabványokat, amelyeket a meglévö műszaki szakértői hálózat az *Internet Engineering Task Force* nemzetközi munkacsoport tevékenységét alapul véve az internet kialakításához meghatároz;

20. üdvözlí, hogy a műszaki szakemberek olyan koncepciókat próbálnak bevezetni az egyes specifikációk meghatározásához, amelyekben figyelembe veszik a jelenleg aktuális kérdéseket is, azaz például a magánszféra protokollszintű védelmét, a többnyelvű doménnevek lehetőségének rögzítését és a fogyatékkal élők számára biztosított jobb internet-hozzáférési lehetőségeket. Az RB üdvözlí azt is, hogy az EU lépéseket tesz arra, hogy jogszabályaiban rögzítse ezeket a vívmányokat ⁽⁸⁾;

21. annak fényében, hogy az egyes államokat különböző érdekek vezérlik, és a lehetőségeik is különbözőek ezeknek az érdekeknek az érvényesítésére, utal azokra a kihívásokra, amelyekkel az Európai Uniónak az internetszabályozás jövöjével kapcsolatos tárgyalások során szembe kell néznie. Ezért hangsúlyozza, hogy nem szabad figyelmen kívül hagyni a szubszidiaritás elvét, amikor az internet jövöjével kapcsolatos egységes uniós rendelkezésekről tárgyalnak majd;

22. kiemeli, hogy az internet hatékony és biztonságos működéséhez milyen fontos az állami és a magánszektör együttműködése, különösen ha számításba vesszük, hogy a hálózatok és információs rendszerek nagy részét magánszereplők üzemeltetik. Fontosnak tartja, hogy ez az együttműködés semmiféle további költséget ne okozzon a vállalatoknak;

23. hangsúlyozza, hogy az internet zökkenömentes működéséhez nagyon fontos a hálózati – különösen a szélessávú – infrastruktúra. Szorgalmazza, hogy a tagállamok működjenek együtt a helyi és regionális önkormányzatokkal, hogy sikerüljön minél nagyobb térséget lefedő és minél több csoport számára elérhető internetszolgáltatást kiépíteni;

24. hangsúlyozza, hogy az átfogó vertikális partnerségek fontos szerepet töltenek be az aktuális ERFA-támogatások kiaknázásában. Konkrétan azokról van szó, amelyek az információs és kommunikációs technológiák jobb elérhetőségét, használatát és minőségét célozzák a széles sávú és a nagysebességű hálózatok nagyobb mértékű kiépítésével, illetve a kialakulóban levö technológiáknak és hálózatoknak a digitális gazdaság kiépítéséhez történő alkalmazásának elősegítésével, így erősítve az európai régiókban és az EU egészében rejlő digitális lehetőségeket;

25. határozottan ellenzi az internetes cenzúrát, bármilyen célú legyen is az. Ugyanakkor arra is felhívja a figyelmet, hogy össze kell hangolni egymással a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy az internetet ne lehessen szélsőséges, radikális vagy bűncselekmények elkövetését segítő eszközként használni. A cél, hogy ezzel megvédjük a különösen kiszolgáltatott helyzetben levö társadalmi csoportok jogait;

AZ INTERNET FELHASZNÁLÁSA A KÖZIGAZGATÁS JAVÍTÁSÁRA ÉS A HELYI DEMOKRÁCIA ERÖSÍTÉSÉRE

26. felhívja a figyelmet arra, hogy a közigazgatási intézmények, köztük a helyi és regionális önkormányzatok is, példát mutathatnak és kell is, hogy mutassanak a biztonságos és felelősségteljes internethasználati politika terén, és gyakorlati példájukkal ösztönözhetik és ösztönözniük is kell az innovatív, erőforrás- és környezetkímélőbb technológiai fejlesztéseket;

⁽⁸⁾ Lásd: 1025/2012/EU rendelet (2012. október 25.) az európai szabványosításról és az Európai Bizottság 2011. november 28-i 2011/C 349/04 határozata az IKT-szabványosítással foglalkozó, több érdekelt felet tömörítö európai platform létrehozásáról.

27. felhívja a figyelmet arra, hogy a közintézmények – köztük a helyi és regionális önkormányzatok – úttörő és példamutató szerepet játszhatnak és kell is, hogy játsszanak a biztonságos internet kialakítása és a felelősségteljes internethasználat terén: ide tartozik többek között a bizalmas személyes adatok megfelelő védelme (ez magában foglalja az adatok törlését is, amennyiben ezeket már nem használják egy konkrét célra), a számítógépes bűnözés elleni küzdelem és az ilyenfajta bűnözést megakadályozó feltételek megerősítése, ideértve az ikt-rendszerek megfelelő védelmét is;

28. utal arra, hogy az internet sokféle közszolgáltatás biztosítására alkalmas eszköz, ezért arra kéri az uniós önkormányzatokat, hogy tegyenek meg mindent azért, hogy a közigazgatási szolgáltatások minél előbb elérhetővé váljanak digitális úton is. A tagállamokat pedig arra kéri, hogy teremtsék meg az ehhez szükséges jogi feltételeket;

29. azt kéri az uniós önkormányzatoktól, hogy munkájuk hatékonyabbá, átláthatóbbá, illetve polgárközelibbé tételéhez használják ki sokoldalúbban az internet adta lehetőségeket, és emellett vegyenek részt aktívan az internet jövőjével kapcsolatos nemzeti és európai álláspontok kidolgozásában is;

30. ezzel összefüggésben külön felhívja a figyelmet a biztonságos elektronikus személyazonosítással járó előnyökre: a polgárok módosíthatják saját nyilvántartási adataikat, az uniós tagállamok régiói pedig bevezethetik az elektronikus szavazást;

HELYI ÉS REGIONÁLIS ÖNKORMÁNYZATOK ÉS A BIZTONSÁGOS INTERNET

31. utal rá, hogy minden érintett számára fontos, hogy garantálva legyen az infrastruktúra, illetve az internetes tartalmak biztonsága és sértetlensége, mivel az internet a gazdaság, a közigazgatás és a magánélet szerves részévé vált;

32. leszögezi, hogy az internethasználók számának növekedésével és új technológiák megjelenésével a visszaélések is és az azokból eredő káresetek is elszaporodtak, és még a tagállami helyi és regionális önkormányzatok is – melyek aktívan formálják az internetes közösséget, igen fejlett internetes infrastruktúrával rendelkeznek és a társadalom szem előtt levő szereplői – gyakran különböző internetes támadások áldozataivá válnak;

33. sajnálja, hogy nem ritkán információs és kommunikációs technológiákkal is követnek el bűncselekményeket, amelyek egyébként arra szolgálnak, hogy közelebb hozzák egymáshoz az embereket és felgyorsítsák az információáramlást, a tapasztalatcserét és az ismeretátadást. Arra kéri ezért a tagállamokat és a nemzetközi szervezeteket, hogy minden lehetséges módon vegyék fel a harcot a számítógépes bűnözéssel szemben, és más érdekeltekkel közösen olyan általános környezetet hozzanak létre, amelyben nem tolerálják ezt a fajta bűnözést;

34. utal arra, hogy az elektronikus médiumok más, gyakran anonim tevékenységekre is lehetőséget nyújtanak, amelyek ugyan nem minden esetben jelentenek bűncselekményt vagy jelenleg még nem számítanak annak, azonban sérthetik más emberek méltóságát; követeli ezért, hogy fordítsanak kiemelt figyelmet az internetes zaklatás és egyéb veszélyek védekezésére is, különösen ha az gyermekek vagy fiatalok, illetve más, védelemre szoruló csoportok jogait sérti;

35. ezért hangsúlyozza, hogy az internet csak akkor lehet sikeres, ha tisztázódik biztonságának kérdése, valamint támogatásáról biztosítja az Európai Bizottságot a Neelie Kroes által megfogalmazott azon cél⁽⁹⁾ kapcsán, hogy az EU-ban legyen a világon a legbiztonságosabb online környezet. Azt kéri az Európai Bizottságtól, hogy az internetirányítással kapcsolatos kérdések mellett foglalkozzon az internetbiztonság problematikájával is;

36. hangsúlyozza, hogy milyen fontos a valamennyi tagállam részvételével és a külső partnerekkel megvalósuló együttműködés, melynek célja az internetes bűncselekmények felszámolása, illetve a hálózat- és információbiztonsággal kapcsolatos problémák megoldása. Véleménye szerint fontos emellett a már meghozott határozatok⁽¹⁰⁾ végrehajtása, valamint az, hogy ezeket az intézkedéseket beépítsék az internetirányítással kapcsolatos közös uniós stratégiába;

37. hangsúlyozza, hogy tagállami szinten hatékony nemzeti intézkedésekre van szükség az internetes bűncselekmények kivizsgálására, illetve európai mechanizmusok is kellenek az ilyen veszélyek kivédésének elősegítésére;

⁽⁹⁾ N. Kroes 2014. április 13-i nyilatkozata a kiberbiztonságról szóló irányelvről tartott európai parlamenti szavazás után. *Great news for cyber security in the EU: The EP successfully votes through the Network & Information Security (NIS) directive*, European Commission – STATEMENT/14/68, 2014 03 13, http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-14-68_en.htm

⁽¹⁰⁾ Például: Irányelvjavaslat a hálózat- és információbiztonságnak az egész Unióban egységesen magas szintjére vonatkozó intézkedésekről, COM(2013) 48 final.

38. úgy véli, hogy az egyik emberi jog, azaz a magánélethez való jog szempontjából a globális internetirányítási stratégiának kellő figyelmet kell fordítania egy olyan nemzetközi szabályozásra, amely a személyes adatok bekérésével, felhasználásával és tárolásával, illetve az ilyen adatok illetéktelen és véletlen nyilvánosságra hozatala elleni védelemmel, valamint az elektronikus adatbankokban tárolt személyes adatok eltűnésével, kicserélésével és törlésével foglalkozik. Bármilyen ehhez kapcsolódó követendő gyakorlatnak a hatályos uniós jogszabályokra kellene épülnie ⁽¹¹⁾;

39. azt javasolja, hogy az EU fogalmazzon meg világos álláspontot a személyes adatok internetes felhasználásáról, és képviselje azt nemzetközi szinten is. Ennek az álláspontnak az Európai Unió Alapjogi Chartájának (2010/C 83/02) 8. cikkéből, közelebbről abból az elvből kellene kiindulnia, hogy egyrészt az emberek maguk dönthessék el, hogy milyen adatokat osztanak meg másokkal, és melyeket nem, másrészt pedig hogy az internet globális jellegéből adódóan és a számos visszaélési lehetőség miatt korlátozni kell mindenfajta személyes adat internetes felhasználását, és azokat csak konkrét, előre ismertetett és pontosan körülhatárolt célokra szabad hozzáférhetővé tenni;

40. emlékeztet arra, hogy rendszeresen előfordul, hogy strukturális hatalmukkal visszaélve a nagy informatikai vállalatok akár kereskedelmi, akár politikai célokra jogellenesen rögzítik és felhasználják a felhasználók személyes adatait. Arra kéri az Európai Bizottságot, hogy tegyen meg mindent azért, hogy az egész világon elejét lehessen venni az ilyen visszaéléseknek;

41. hangsúlyozza azt is, hogy internethasználathoz kapcsolódó bűncselekmények felderítésekor a felelősség megállapításához nagyon fontos annak az alapelvnek a rögzítése, hogy az internetes szolgáltatások nyújtóját ne lehessen felelőssé tenni az olyan tartalmakért, amelyeket nem ő maga hozott létre, a felelősség ilyen jellegű korlátozását azonban ne lehessen arra használni, hogy megtagadják az együttműködést a bűnüldöző szervekkel, amennyiben ez utóbbiak azt törvényes módon kérik, és hogy az igazságszolgáltatás kezében legyenek megfelelő szankciók;

42. hangsúlyozza, hogy az EU sok más területhez hasonlóan az internetirányításhoz kialakuló struktúra terén is élen jár, és így az egész világon követendő példa lehet és kell is hogy legyen a felelősségteljes internetirányítás és internethasználat szempontjából, hozzájárulva ezzel egy, az egész világra kiterjedő internetes kultúra kialakulásához.

Kelt Brüsszelben, 2014. december 4-én.

a Régiók Bizottsága
elnöke

Michel LEBRUN

⁽¹¹⁾ Például: Az Európai Parlament és a Tanács 45/2001/EK rendelete (2000. december 18.) a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról.